

ENTOMOLOGISCHE BERICHTEN

UITGEGEVEN DOOR

DE NEDERLANDSCHE ENTOMOLOGISCHE VEREENIGING.

N°. 98.

DEEL V.

1 Nov. 1917.

INHOUD: Jhr. Dr. ED. J. G. EVERTS. Nieuwe vondsten voor de Nederlandsche Coleopteren-fauna, XIII. — Jhr. Dr. ED. J. G. EVERTS. Zeldzame en minder algemeene Coleoptera, op de excursies in Juni verzameld. — G. VAN ROON. *Gnathoncus buyssoni*, *Trox haroldi* en *Heterocerus aureolus*.

Nieuwe vondsten voor de Nederlandsche Coleopteren-fauna, XIII.

2.¹⁾ *Cicindela hybrida* L. Onder de kleur-afwijkingen vermeld ik nog een exemplaar uit Schinveld (Limburg), mij welwillend door Pater WILFRIDUS RISWICK toegezonden, bij hetwelk de onder-eindvlek van den schouderband zich als een breede lob voordoet, zonder zich, zooals bij a. *copulata* BEUTHIN, met den middelband te vereenigen. Wanneer de middelband, evenals bij *C. maritima* LATR., meer of minder rechthoekig van het zijstuk afgaat, zoo vertoont dit laatste, bij exemplaren uit de noordelijke streken van Europa, van binnen meestal eene kleine, naar voren gerichte spits, welke bij *maritima* slechts zelden en nimmer zoo sterk aangeduid is. In zuidelijke streken, waar de vorm met geknikten band nagenoeg altijd voorhanden schijnt te zijn, ontbreekt deze spits in den regel; dergelijke exemplaren van de Fransche kust werden hoogst waarschijnlijk, maar ten onrechte, ook als *maritima* geduid. Ik noem deze a. *pseudo-maritima* **nov. ab.** Ik zag van de hierboven beschreven vorm enkele exemplaren uit ons land, vooral een zeer opvallend uit Oisterwijk, dat ik van

---

¹⁾ Beteekenis der nummers als in vorige „Lijsten”.

den Heer C. J. DIXON in dank mocht ontvangen. Bij eene groote serie exemplaren, uit alle deelen van ons land, varieert de middelband aanmerkelijk wat de gedaante aangaat. Zie nader: Bestimmungs-Tabelle No. 23 (Monogr. der paläarktischen Cicindelen, von WALTHER HORN und HANS ROESCHE, Berlin 1891).

336bis. *Cymindis (Menas) vaporariorum* L. Een paar exemplaren bij Laagsoeren, Juli, door den heer KLIJNSTRA gevangen, werden door hem welwillend voor mijne collectie bestemd.

631bis. *Atheta Devosi* ¹⁾ **nov. spec.** Deze nieuwe soort, welke tot het sub-genus *Phryogora* MULS. & REY gerekend wordt ²⁾, herinnert in habitus aan *A. hygrotopora* KRAATZ en is, evenals deze, breder en plomper dan *A. elongatula* GRAV., doch komt in lengte meer met laatstgenoemde soort overeen. Zeer opvallend is het voor eene *Atheta* ongewoon grof bestippelde achterlijf; de bestippling daarvan komt nog sterker dan o. a. bij *Ischnoglossa prolixa* GRAV. (tribus *Aleocharini*) uit.

Lichaam zwart; het voorlijf eenigszins vetglanzig; de dekschilden bruinachtig, om de schouders, langs het voorste deel der zijden, bruingeelachtig. Sprieten pekzwart; het 1^e lid en de tasters bruinrood; de pooten bruingeel; de middel- en achterdijen op de bovenzijde eenigszins bruinachtig. Kop, halsschild en dekschilden uiterst fijn geschagineerd, daardoor weinig glanzig. Kop groot, maar smaller dan het halsschild, uiterst fijn bestippeld; in het midden van het voorhoofd met een onduidelijk stipvormig groefje. Sprieten tanelijk slank, naar het uiteinde slechts zwak verdikt; het 2^e lid slechts iets langer dan het 3^e; het 4^e tot 10^e lid onderling nagenoeg evenlang, in dikte zeer weinig toenemende; de voorlaatste leedjes nagenoeg niet opvallend breder dan lang; het eindlid de helft langer dan het voorlaatste, toegespitst. Halsschild smaller dan de dekschilden, ongeveer $\frac{1}{3}$ breder dan lang, aan de zijden alleen van voren afgerond, vlak gewelfd, fijn

¹⁾ Zie over de afleiding van personennamen, in: Deutsche Entom. Zeitschr. 1911, blz. 424.

²⁾ De „Cat. Col. Eur. 1906” en REITTER schrijven: *Phryogyra* REY en vereenigen dit sub-genus, evenals GANGLBAUER doet, met het sub-genus *Metaxya* MULS. & REY.

en dicht bestippeld, met fijne, in de breedte gerichte, neerliggende beharing, in het midden voor de basis met een oppervlakkigen indruk, waaruit eene zeer flauw aangeduide, tot aan den voorrand doorlopende, iniddellijn ontspringt. Dekschilden $\frac{1}{3}$ langer dan het halsschild, te zamen iets breeder dan lang, fijn en zeer dicht bestippeld en fijn neerliggend behaard. Achterlijf glanzig, geheel pekzwart, op de eerste 3 vrijliggende tergiten krachtig en vrij dicht, op de volgende 2 minstens even krachtig, maar meer verspreid bestippeld. Lengte ruim 3 mm. Voor een paar jaren vond ik een ♀ in een zak aanspoelsel van den Yssel, Januari, mij welwillend door den heer Mr. L. DE VOS TOT NEDERVEEN CAPPEL toegezonden. Het ♂ is niet bekend.

715. *Tachinus fimetarius* GRAVENH. (non F.). Zelden zijn de dekschilden geelrood met slechts eene kleine zwartachtige vlek aan het schildje (ab. c. *Pecirkae* REITTER); een exemplaar uit Gorsel ontving ik van Dr. MAC GILLAVRY, wien ik hier daarvoor mijn dank betuig.

796. *Creophilus maxillosus* L. ab. c. *pulchellus* MEIER. WLL. MEIER (in: Entom. Nachr. XXV, 1899, No. 7) zegt van deze a.: „Schulterleiste rot”. Bij een ex. uit Breda, Aug. (coll. HEYLAERTS), is de grondkleur der dekschilden niet zwart, maar eenigszins bruinachtig en zijn de schouders rood. Ik vermoed, dat wij hier met een exemplaar, bij welke de dekschilden niet goed uitgekleurd zijn, te doen hebben.

1518bis. *Ephistemus exiguus* ER. Ik ontving een exemplaar uit Valkenburg (Limb.), dank zij de vrijgevigheid van Pater RÜSCHKAMP. Onder het microscoop gezien, blijken de achterhoeken van het halsschild niet spits of duidelijk recht te zijn, doordat de basis, zooals bij *E. globulus* PAYK., daarbinnen uitgebogen is, maar duidelijk stomp of in aanleg wel recht, maar aan den top iets afgerond te zijn, doordat de basis binnen de achterhoeken niet uitgebogen is. Volgens GANGLBAUER is de sprietknots meestal zwartachtig. REITTER zegt alleen: sprieten geel, wat ook bij ons exemplaar het geval is. Het lichaam is opvallend kleiner dan bij *globulus*, meer rondachtig en ook iets meer gewelfd, zwart of bruin; de dekschilden aan den top lichter. Volgens GANGLBAUER is de habitus, evenals bij *globulus*, iets veranderlijk.

Zeer kleine exemplaren van *E. globulus*, welke ongeveer de grootte van *E. exiguus* hebben, maar wat langwerpiger zijn en wier dekschilden iets duidelijker bestippeld zijn, vormen de var. **dubius* FOWLER.

2449. *Cryptocephalus coryli* L. Exemplaren, bij welke een stipvormige zwarte vlek op de schouderbuil aanwezig is, zijn a. *Benoiti* PIC.

2452. *Cryptocephalus vittatus* F. ab. c. *negligens* WEISE. Voor vele jaren ontving ik door de vriendelijkheid van den heer K. KEMPERS, een exemplaar uit Meerssen (Limburg).

2565bis. *Chaetocnema confusa* BOH. Één exemplaar, bij Sittard, Juli, door Dr. D. MAC GILLAVRY gevangen en welwillend voor mijne collectie afgestaan.

2571. *Chaetocnema Sahlbergi* GYLL. Alle exemplaren, tot nog toe door mij uit Nederland opgegeven, behooren tot de var. *cyanescens* WEISE.

In J. WEISE's *Chrysomelidae* (Naturgesch. d. Ins. Deutschl. 1893) wordt reeds gewezen op LEESBERG's Bijdrage tot de kennis der inlandsche Halticiden (Tijdschr. v. Entom. XXIV 1880—'81 en XXV, 1881—'82), waarin de aldaar vermelde *Ch. Sahlbergi* door WEISE als synoniem met de var. *cyanescens* WEISE wordt beschouwd. Met de var. *cyanescens* is *Ch. Sahlbergi* FOU DR. non GYLL. synoniem. Het type ontving ik thans uit Amsterdam, Febr., door de vriendelijkheid van den heer P. VAN DER WIEL (zie nader in „Col. Neerl. II, blz. 470).

2684. *Brachytarsus fasciatus* FORST. (Volgens REITTER: *Anthribus* GEOFFROY, subgen. *Brachytarsus* SCHÖNH). Exemplaren, bij welke de buik geheel of grootendeels rood is, zijn ab. c. *ventralis* REY; ik bezit een ex. uit Venlo (A. VAN DEN BRANDT). Bij ab. c. **rubripes* REY (*rufipes* SCHILSKY) zijn ook de pooten geheel of gedeeltelijk rood.

2695. *Diodyrrhynchus austriacus* OLIV. REITTER beschrijft de soort als bruin tot zwart; alle exemplaren uit Nederland, die ik zag, zijn roestgeel of roestrood met donkere onderzijde (a. *castaneus* SCHILSKY = *pallidicolor* PIC.), of geheel roestgeel (a. *lutescens* SCHILSKY); ook bezit ik een goed uitgekleurd roestrood ex. uit Loosduinen met geheel zwart sternum, maar roestrood achterlijf.

2718. *Otiorrhynchus raucus* F. Bij het type is het haarschild schubkleed op de dekschilden eenigszins vlekkig, bij a. *tristis* F. geheel eenkleurig (met het type). *O. fulvus* F. werd beschreven naar immature bruinroode exemplaren.

2722. *Otiorrhynchus singularis* L. Bij a. *Chevrolati* BOHEM. zijn, volgens REITTER (*Fauna Germanica* V), op de tusschenruimten der dekschilden de korreltjes der regelmatige rijen dichter opeen geplaatst, dan bij het type.

Met het type; ik zag deze uit Vianen, Zuidlaren en Limburg.

3030bis. *Ceuthorrhynchus millefolii* SCHULTZE (zie: Col. Neerl. II, blz. 687, noot 1). Twee exemplaren bij Doetinchem, Juni, door den heer P. VAN DER WIEL gevangen; een ervan werd welwillend voor mijne collectie afgestaan.

3037. *Ceuthorrhynchus ericae* GYLL. .Roode exemplaren zijn a. *Olceseii* PIC (*rufescens* SCHULTZE); zeldzaam. Deze zijn volkomen hard en uitgekleurd, terwijl meer zachte, lichtrood gekleurde exemplaren als immatuur moeten beschouwd worden.

3081. *Balaninus salicivorus* PAYK. Exemplaren, bij welke het halsschild niet gelijkmatig fijn behaard, maar aan weerszijden van een verdichten, strepig wit behaarden langsband voorzien is, zijn a. *pedemontanus* FUCHS; zeldzaam, met het type.

3082. *Balaninus pyrrhoceras* MRSH. Exemplaren, bij welke op de tusschenruimten der stippelijnen op de dekschilden slechts eene enkele rij van witgrijze haartjes voorhanden is, zijn a. *uniseriatus* REITTER, zeldzaam.

3114. *Apion distans* DESBR. a. *subcavifrons* DESBR. Één exemplaar bij Houthem (Limburg), Sept., door Dr. D. MAC GILLAVRY gevangen en welwillend voor mijne collectie afgestaan. Bij deze a. is het voorhoofd ingedrukt.

Den Haag.

ED. EVERTS.

Zeldzame en minder algemeene Coleoptera, op de excursies in Juni verzameld.

Bij Dieren.

Leistus spinibarbis F. a. *rufipes* CHAUD.

Bembidion argenteolum AHR. a. *chalybaeum* ST.

Phloeodroma concolor KR.